

-***-

Sentència 02-00 de 8 de març de 2000

Ponent M.I. Sra. Marie CONTE

ANTECEDENTS DE FET

I.- RESULTANT: que el Tribunal de Corts va dictar sentència en data 14 de juny del 1999 en la causa núm. 237-3/96, amb la següent part dispositiva: "FALLEM: que hem d'absoldre i absolem a l'acusat Manuel A.G. del delictes major d'homicidi culpós per quin venia acusat, i hem de condemnar i condemnem als acusats Gerard G.B., Albino Fernando J.A. i Felipe L.S. com a responsables penalment, en concepte d'autors, d'un delictes major d'homicidi culpós, sense la concurrència de circumstàncies modificatives de la responsabilitat penal, a la pena de TRES MESOS DE PRESÓ CONDICIONAL, multa de 50.000.- pts i el pagament de les despeses processals causades. Com a responsables civils solidaris condemnem als acusats Gerard G.B., Albino Fernando J.A., Felipe L.S., Construccions J S.A. i Fusteria P. S.L., així com a les companyies d'assegurances E., respecte de Fusteria P. S.L., i L., respecte de Construccions J S.A., a abonar les següents quantitats:

- a M'Barek B., 3.500.000.-pessetes i 5.344,55.-francs francesos.

- a Mamma B., 3.500.000.-pessetes,

- a Salem B., 1.500.000.-pts,

- a cadascun dels altres sis germans de Farid B., 1.000.000.- de pessetes a cadascun d'ells.

Atesa la data del delictes objecte d'aquest sumari, un cop ferma aquesta sentència s'aplicaran els beneficis de l'indult atorgat en data 15 de setembre de 1997 per SS.EE. els Coprínceps d'Andorra."

II.- RESULTANT: que l'esmentada sentència correspon als fets que el Tribunal de Corts va considerar com a provats consistents en:

- el dia 7 de setembre de 1996, Manuel A.G. juntament amb Albino Fernando J.A. i Farid B. es trobaven treballant

en les obres de construcció del conjunt residencial "Els Àgols" a la carretera dels Cortals d'Encamp; obres que realitzava l'empresa Construccions J S.A. de la qual Manuel A.G. n'era empleat i feia la tasca de gruista mentre que Albino Fernando J.A. i Farid B. eren empleats de l'empresa Fusteria P. S.L., sots-contractada per Construccions J S.A. La feina concreta que tenien encomanada Albino Fernando J.A. i Farid B. era la col·locació de taulers hidròfugs de fusta aglomerada als teulats dels xalets per a clavar-hi posteriorment el llosat, sent els taulers de 1,86 m d'amplària per 3,66m de llargària, 10 cm de gruix i d'un pes d'entre 70 i 80 Kg cadascun, presentant el teulat dels xalets un desnivell del 30%. Per a realitzar aquesta feina tenien l'ajut del gruista Manuel A.G. quina feina consistia en pujar els taulers que es trobaven a peu d'obra, fins al teulat on el dipositaven per ser posteriorment col·locats per Albino Fernando J.A. i Farid B. L'acusat Albino Fernando J.A. era oficial fuster i feia uns 20 anys que treballava per l'empresa P. S.L. mentre que Farid B. era el segon dia que treballava per compte de la citada empresa.

Vers les 9,40 hores del 7 de setembre, l'acusat Manuel A.G. es disposà a agafar amb la grua set dels taulers que moments abans havia lligat Albino Fernando J.A. pels extrems curts amb cintes de plàstic que feien un pes total de 490kg i els transportà fins el teulat seguint en tot moment les indicacions que li feia Albino Fernando J.A., ja que el gruista Manuel A.G. no tenia visibilitat directa del lloc on s'havien de dipositar els taulers en el teulat del xalet, trobant-se Albino Fernando J.A. a la part superior del teulat i Farid B. a la part inferior, sense que cap d'ells dugués posat cinturó de seguretat perquè, tot i que a una biga de la casa del costat hi havia lligada una corda amb dos cinturons de seguretat, la seva utilització no els permetia moure's sobre la coberta amb l'autonomia suficient que exigia la feina que havien de fer.

Just en el moment en que els taulers quedaren dipositats sobre la coberta, recolzats sobre dues "lletes" o fustes llargues i de poca secció, entravessades sobre la coberta i que servien per poder treure l'anella del cable de la grua que subjectava els taulers, uns dels taulers van relliscar del mig dels altres i colpejaren les cames de Farid B. fent-lo caure al buit des d'una alçada de 8,23 metres, sofrint greus ferides que li ocasionaren la mort.

En el moment dels fets, es trobava a l'obra l'acusat Felipe L.S., puix treballava per compte de l'empresa Construccions J S.A., essent les seves funcions les d'encarregat de l'obra i, tot i tenint constància dels

treballs que efectuaven Albino Fernando J.A. i Farid B. a la teulada, no va prendre les necessàries precaucions per tal que aquests treballs es fessin amb garanties de seguretat, ni ordenà la instal·lació de xarxes o baranes adients per a prevenir el perill que comportava el treball que ambdós treballadors realitzaven al teulat.

En el moment dels fets, Gerard G.B. era Director de l'empresa Fusteria P. S.L., no trobant-se en l'obra en el moment dels fets, ni l'havia visitat aquell matí, i fou aquest acusat qui va donar les ordres per a que Farid B. realitzés aquella feina al teulat, sense comprovar prèviament que els cinturons de seguretat facilitats als seus treballadors poguessin ser degudament utilitzats per aquests, sense menyspreu de la feina ni exigir de l'empresa constructora la instal·lació de xarxes o baranes protectores, atesa la manca d'experiència de Farid B. que havia de constar-li pel fet que aquest feia només dos dies que treballava per compte de la seva empresa i era el primer dia en que realitzava aquella concreta feina.

III.- RESULTANT: que contra l'esmentada sentència interposà recurs d'apel·lació la Lletrat Neus VIVES ARMENGOL en interès de Gerard G.B., Albino Fernando J.A. i de la Cia. d'assegurances "E. SA". sol·licita la revocació parcial de la sentència demanant a aquesta Sala Penal de:

- absoldre Gerard G.B. del delicte d'homicidi culpòs.
- declarar que la víctima Farid B. ha concorregut en la producció de l'accident en un 50%.
- declarar que la responsabilitat civil de la Cia. d'assegurances E. SA es troba limitada a 5.000.000.- pts.
- fixar la indemnització a satisfer als pares del difunt en la quantitat de 1.500.000.- pts per cadascun, i als germans en la quantitat de 500.000.- pts per a cadascun prèvia acreditació de llur identitat i lligam de parentiu amb la víctima.

Posa de relleu en primer lloc que els dos obres encarregats de la col·locació dels taulers a la coberta del xalet disposaven d'uns cinturons de seguretat, i el fet de portar-los no obstaculitzava a la realització del seu treball perquè en podien modificar el punt d'anclatge, i en dedueix que la víctima Farid B. al ometre utilitzar el cinturó de seguretat va cometre una falta.

Sosté que Gerard G.B. va posar a la disposició dels seus assalariats els mitjans de protecció necessaris i s'havia assegurat que Farid B. que havia treballat 3 anys

en el sector de la fusteria tenia els coneixements i l'experiència professional necessària. En dedueix que Gerard G.B. no va cometre cap falta.

Observa que la sentència recorreguda no va tenir en compte la limitació de garantia prevista, al límit de 5.000.000.- per víctima, per les condicions particulars de la pòlissa que lligava P. S.L. a la Cia. E. SA.

Estima que no estant suficientment establerts , d'una part la cohabitació de la víctima amb els seus pares, d'altra part que Farid B. tenia 6 germans, a més de Salem B. el qual, contràriament al que estima el Tribunal de Corts, no convivia amb la víctima.

IV.- RESULTANT: que també s'interposa recurs d'apel·lació pel Lletrat Mª Carme MOLES PÉREZ, advocada de Felipe L.S., Construccions J S.A. i de la Cia. d'assegurances L. SA, la qual demana la revocació de la sentència recorreguda en el sentit de declarar una concurrència de culpes del 70% per Albino Fernando J.A. i Gerard G.B. i 30% per Felipe L.S., imposant-li la pena d'un mes de presó condicional.

Sosté a aquest efecte que la causa principal de l'accident és la negligència de Gerard G.B. i d'Albino Fernando J.A., que no es va posar el cinturó de seguretat i que no va dir a Farid B. que se'l posés, i no va avisar el seu superior Gerard G.B. de la impossibilitat d'utilitzar els mitjans de seguretat.

Estima que Gerard G.B. tenia la obligació de vetllar per la seguretat dels seus assalariats de manera més estricta que Felipe L.S. responsable dels actes dels propis assalariats de Construccions J S.A..

V.- RESULTANT: que el Ministeri Fiscal compareix i s'oposa als recursos formulats considerant que la sentència ha recollit tots els extrems exposats, valorant-los correctament.

VI.- RESULTANT: que la representació de Gerard G.B., Albino Fernando J.A. i la Cia. E. s'oposa al recurs formulat per Felipe L.S., Construccions J S.A. i la Cia. L. SA.

VII.- RESULTANT: que els hereus de Farid B. no compareixen.

FONAMENTS DE DRET

I.-CONSIDERANT: sobre la responsabilitat penal que el Tribunal de Corts exposa en la seva relació molt precisa dels fets provats, que no ha estat contestada, les circumstàncies de l'accident de treball que va costar la vida a Farid B. el 7 de setembre del 1996.

que de l'examen de les peces dels sumari i de les declaracions practicades a l'acta de la vista oral permeten imputar aquest accident al no respecte de les normes de seguretat i a una manipulació defectuosa i perillosa dels taulers amb els que la víctima havia de treballar.

Que, en efecte, en ressurt de les declaracions practicades en el curs de la instrucció i confirmades a la vista oral; de les constatacions i reconstrucció efectuada sobre els llocs, i de l'informe del Servei d'Inspecció de Treball, que Farid B. i Albino Fernando J.A. assalariats de l'empresa Fusteria PREMARC, treballaven sobre un teulat a una altura de més de 8 metres i 30% de pendent, a instal·lar taulers d'una superfície i d'un pes importants sense que haguessin estat instal·lades, per garantir llur seguretat, xarxes o baranes destinades a parar una eventual caiguda, mentre que els cinturons de seguretat posats a llur disposició eren inutilitzables, l'únic punt de ancoratge possible sobre la biga d'un xalet contigu, limitant totalment el seu desplaçament sobre el teulat, inconvenient al qual la simple instal·lació d'un cable al carener de la coberta hauria permès de pal·liar.

Que, a més, Albino Fernando J.A., assalariat de l'empresa PREMARC des de més de 5 anys, i que tenia per missió donar al gruista les instruccions necessàries per pujar els taulers, de verificar la seva arribada i la posada sobre el teulat abans de col·locar-les, amb l'ajuda de Farid B., no va prendre les mesures necessàries compte tingut del pes i de la superfície dels citats taulers, per evitar que no patinessin, com era la col·locació de dos serjants en els extrems, o la previsió de mitjans destinats a frenar-les després de deixar-les sobre el teulat, que al contrari va córrer el risc que aquells materials rellisquessin al decidir fer un carregament de 7 taulers en compte dels 3 habitualment pujats per la grua. Finalment que la víctima, que treballava des de 2 dies en l'empresa Fusteria PREMARC, i per primera vegada sobre un teulat tenia 18 anys i doncs no era un obrer experimentat.

II.-CONSIDERANT: que són responsables del no respecte de les regles de seguretat, a la vegada Gerard G.B. director de l'empresa Fusteria PREMARC sots-contractada i Felipe L.S. encarregat de l'empresa Construccions J S.A., constructora del conjunt residencial "Els Àgols", per quant els pertanyia, tant a l'un com a l'altre, d'equipar el personal que treballava a l'obra del material necessari per assegurar la seva seguretat.

Que del seu costat Albino Fernando J.A. va cometre una falta de negligència al no prendre les precaucions elementals per evitar que els taulers no patinessin arrossegant Farid B. en la seva caiguda.

III.-CONSIDERANT: en aquestes condicions Gerard G.B., Felipe L.S. i Albino Fernando J.A. s'han convertit en culpables del delictes d'homicidi culpòs i les penes pronunciades pel Tribunal de Corts estant lluny de ser excessives a la vista de la gravetat de les faltes comeses pels acusats i de llur conseqüència.

IV.-CONSIDERANT: sobre la responsabilitat civil, que les faltes precedentment descrites han contribuït en proporcions idèntiques a la realització de l'accident.

V.-CONSIDERANT: sobre el perjudici: que l'aportació per part de l'advocat de la família B., del llibre de família dels pares de la víctima, permet establir de manera suficient els lligams existents entre Farid B., els seus pares i els seus 7 germans i germanes.

Que també està justificat que el pare, la mare de la víctima i el seu germà Salem B. residien igualment al Principat i doncs podien tenir amb el difunt relacions molt pròximes.

que les sumes atorgades pel Tribunal de Corts a títol de perjudici moral són conformes a les indemnitzacions habitualment donades per la jurisprudència compte tingut dels lligams de parentiu i de la naturalesa de les relacions que existien entre el difunt i la seva família.

VI.- CONSIDERANT: de tota manera que les condicions particulars de la pòlissa subscripta amb la cia. d'assegurances E. SA per part de Fusteria P. S.L. (foli 59 del sumari) limiten a 5.000.000.- pts per persona la garantia de responsabilitat civil del cap de l'empresa.

Que doncs hi ha lloc d'invalidar sobre aquest punt únicament la sentència recorreguda, precisant que la Cia. E. no pot ser condemnada a indemnitzar per sobre del límit fixat pel contracte.

Vistes la Constitució, El Codi Penal, el Codi de Procediment Penal, la jurisprudència d'aplicació, i altres fonts del Dret del Principat d'Andorra,

La Sala Penal del M.I. Tribunal Superior de Justícia d'Andorra,

D E C I D I M

1.- Estimar parcialment el recurs d'apel·lació interposat en nom i interès de Gerard G.B., Albino Fernando J.A. i de la Cia. E. SA.

2.- Desestimar el recurs d'apel·lació interposat en nom i interès de Felipe L.S., Construccions J S.A. i de la cia. L. SA.

3.- Confirmar la sentència del Tribunal de Corts de data 14 de juny de 1999, a excepció del que respecta l'import de la indemnització a satisfer per part de la Cia. E. SA que no pot excedir de 5.000.000.- de pessetes.

4.- Condemnar als recurrents al pagament de les despeses processals excepte pel que fa a les despeses pel recurs de la Cia. E. SA que es declaren d'ofici corresponents a la imposició del recurs.

5.- Seran d'aplicació a la pena de presó, encara que condicional, a més dels beneficis de l'indult atorgat per SS. EE. els Coprínceps d'Andorra de data 15 de setembre del 1997, els beneficis del nou indult atorgat en data 7 de desembre del 1999.

6.- Retornar la Causa al M. Iltre. Tribunal de Corts, amb certificació de la present Sentència, per al seu compliment i execució.

Així, per aquesta nostra sentència, definitivament jutjant, ho manem i signem.